מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה נ

עניין: בנן של קדושים

דלא איסתכל בצורתא דזוזא

חתם סופר

[דאפילו בצורתא דזוזא לא מיסתכל]. הענין כפמ"ש תוס' ב"ק ל"ז ע"ב [ד"ה מעבד] כי מעבד של אברהם אבינו ע"ה ודוד המלך ע"ה לא היה חקוק עליהם שום צורה, כי אם נכתב עליהם זקן וקיטע וכדומה. וכן מלאתי בספרים שמקיקת צורה על המעבד מתחזק ע"י מלך אחד בערך כמו ג' מאות שנה אחר נתן בית הראשון אבל מקודם לזה לא היו יודעים מזה מלומה. הגה כי כן נראה בודאי בדורות הראשונים שהיה מעבד בלי שום צורה לא מיבעיא שלא היה בהם שום עיון טומאה, אלא אדרבה כל עיונות הקדושות שמתפזרו בין הקליפות התאחזו בהמעבד, והטעם מפני שהממלית הראשון היה אברהם אבינו ע"ה ויעקב, ואפ"י שאחריו עמו כן כל מלכי האדמה, מ"מ ככל הולך אחר הממלית הראשון, והיה נו כח לאחוז בה הקדושה הבאה, ועל כן קבץ יוסף הבסף כעמיר גורנה ובו היה התחלת הגלות הראשון שגלו ישראל, ולעומת זה אחר שהעבירו על הכסף צורות אחר עליהם מכאן הקליפות נכפוך הוא כי בו התאחזות הטומאה והקליפה ב).

מי השילוח ח"א פסחים קד.

הבדל וחילוק, וזה שאמר מני ר' מנחם בר סימאי ואמאי קרי ליה בנן קדושים דלא אסתכל בצורתא דזוזא, היינו לא שנקרא כן ע"ש אבותיו רק מחמת קדושת עצמו שהיה מורגל בהקדושה כמו בן המורגל בקדושת אביו, וזה שאנו אומרים בני אברהם וכו' זרע יצחק, עדת יעקב, שבמדת אברהם אבינו ע"ה אנו מורגלים היינו אהבת הש"י כמאמר חז"ל (ברכות י"ז.) רצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה ושיעבוד מלכיות, אבל באמת הוקבע בלב כל אחד מישראל קדושה עצומה, וזהו דלא אסתכל בצורתא דזוזא שלא היה רואה כלום על הצורה ועל הלבוש ורק הבין הפנימיות לכן אומר אחת

אהבת ישראל (ויזניץ)

ליקוטים סוף בראשית

נח. (פסחים ק"ד) **מאן** כיהו נכן של קדושים ר' מנחם בר סימאי ואמאי קרי לי' נכן של קדושים דלא מיסתכל בצורתא דזוזא, ותכמי קשה למה קרו לי' נכן של קדושים דחי"ל לקרותו קדוש, ותפי"ל דהענין הוא שים שכי קוגי בניה בתחבת המעון כח מ' נחמת התועלת שמגיע מעמו כי בזמנין תפסר לקיים מלות ומעשיו וכח ג' בניה הקבלים שלוהבים מעמון לורת הענבע בעלמו בלי שום תועלת כמו כן יש בניה מיוחסים בר מבהן קדישין שמיחס לית אחר אבותיו הקדושים למען ידע שעיי שחדל לבמור ולקדם לית במוחר לו וירבה במעשיו כדי שידמה לאבותיו חק' ום נכן של קדושים המחזיק ימום כדי להחגאות שהוא בר מבהן ולא לבסס שאר תועלת והוא דומה לנמחבל בצורתא דזוזא שאחב המעון בעלמו בלי התועלת עיב תעכו חנמי קרו לי' נכן של קדושים דלא מקחבל בצורתא דזוזא אלא להוליך התועלת.

בן יהוידע פסחים קד.

דף ק"ד דלא מסתכל בצורתא דזוזא. ג"ל בטעם דיזוע כל טוב וכפרש שם היה בולמא דפליו שעשויה לעני לא למזכרת של כבוד שהיה עליהם רוח טומאה, לכן לריכה מדם חסידות שלא יסתכלו בה. ונקיט זוזא לרבותא לומר לפליו שדרך להסתכל במעשיו דרך עסק לידע אם הוא מזויף או לאו ע"כ הוא לא היה מסתכל גם בזה. והא דקרו ליה בנן של קדושים זו היא מעלה וכבוד לייחסו לצדיקים אחר בע"ע דכתיב בהו לקדושים אשר בארץ המה שהם נבדלים מכל רוח טומאה ורוח רעה כן הוא בחסידות זו מבדיל עלמו מן רוחות רעות. וכזה ניחא להבין דקדוק אחר למה לא קרלו אותו קדוש כדקרו לרבי אלא משום דהתם קרלוהו קדוש בשביל נדר וסיים שעשה בדבר הטעה לפרוש דתרי"ל כל מקום שהוא מולא נדר עדיף אחה מולא קדושה אך כאן הנדר וסיים שעשה הוא להתרחק מרוח רעה וטומאה ולכן קרלוהו בן של קדושים שמחייחם לקדושים אחר בארץ החיים בע"ע שהם נבדלים מרוחות רעות:

בניהו פסחים קד.

דף ק"ד. למאי קרו ליה בנן של קדושים דלא מסתכל בצורתא דזוזא. הקשה הקדושה בחכמתו, ושוב יתמרו בן של קדוש, ולמאי מקיש קדושים לעון רבים. וג"ל בם"ד דחיפה במדרש המחומת ע"פ קדושים תהיו שהלו המיעון לא רבי שמלאי מסו כי אלהים קדושים הוא אין לחם חומרים שרשות אחד הוא הרי משמע שתי רשויות מן הפסוק הזה, אמר להם שוטים שבשולם, לילו ויומר אלהים קדושים הם, אתם חומרים, עבשיו כתיב הוא לשון יחיד, ומ"ש אלהים קדושים, מהו קדושים שהוא קדוש בכל מיני קדושות וכו' ע"ש, וכן הענין כאן, ים קדושה בהסתכלות הלב, ויש קדושה בהסתכלות העינים, ויש קדושה בשמיעת חזקים שלא ישמעו קול תאנה ערוה, ויש קדושה במשוש ידיים שלא לגחו בתאנה ערוה וכ"ם בתכוך ונשוק, ולכן רבי מנחם היה מקודש בכל מיני קדושות הלו שהיה זוכר בהם, ולכך קורין לותו בן של קדושים, ליע ר"ל בן של תכות קדושים, שלא הכוונה הוא בן המקודש בכל מיני קדושות, ע"ד שאמר המדרש על אלהים קדושים הוא, והביאו דוגמה לחסידותו דלא מסתכל בצורתא דזוזא, ואל"כ כ"ם וכ"ש שהיה בקדושה מלד העבריות בן בעינים בן בלב בן בשמיעת האוזן בן במשוש ידיים:

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON